



A' ROMAI TSÁSZÁRI ÉS AP. KIRÁLYI FELSÉGNEK
KEGYELMES ENGEDELMÉVEL.

Indúlt BÉTSBOL Szeredán 21. Novemb. 1787.

Békeség és Háború.

Ugya mind így vagyou a' dolog, tsak úgyan még-
is mikor már Frantzia Országának 30 Angliának
pedig pedig 60 Milliányi hadi-költsége után nem
egyebet várhatnánk, hanem a' nagy Otzéánúsnak a'
Frantz és Anglus ki-öntatott vér által lejendő meg-
elegyedését és pírofs izinbe való öltözését, ekkör
tsendül fuleinkben az az örvendetes hir, hogy a' bé-
keségnek Angyala edgyik kezével az Angliai Kabi-
nétót a' másikkal pedig a' Versáliait meg-ölelte. A'
m. h. 27-dikén a' meg-nevezett Királyi Udvarok kö-
zött való békeséges edgyezések véghez mentenek

A a a a a

Hogy



Hogy mind két részről való nyilvánosságos ki-jelentését *Felséges* magók meg-határozásának szórúl szóra ide tehesük a' helynek szük volta nem engedi. Summáson a' dológ így ment véghez: Anglia az ő rendeltett telyes hatalmú Ministerei által tudtára adta a' *Verfáliai* Udvarnak, hogy ha az, a' már ennyibe véghez ment Hóllandiai dolgókön meg-nyúgodnék és következésképpen szándékát melyet 16-dik Sept. nyilatkozttatott volt ki, mely mind a' két Udvar fegyverbe öltöztette vala, le-tenné; tehát az Angliai Udvar-is, azon túl semmi ellenséges készületet nem fogna tenni, hanem egészsz erőbenn lévő tengeri erejét azónn békefséges lábra fogná visszáz állittatni, a' mint volt az, ezen esztendőben 1-ső Jan. Ezen dolgót Frantzia-ország ugyan arra rendeltett Ministere által tökéletesen helyben hagyta, nyilvánágóson ki-jelentvén, hogy a' Hóllandiai meg-lett dolgókért éppen ellenféges szándékkal nem volna, kivált minek-útánna a' Prufsús Királynak azok íránt meg-határozott tzeljät meg-értette. Ezek így meg-esvén, még azónn napónn, mind a' két félnek Ministerei, az Anglús részről *Dorset*, *Vm Eden*, a' Frantzia részről pedig *Gr. Montmorin*, az edgyezésnek alája irtanak *Verfáliábann*, mely-szerént mind a' két Udvar el-kezdett hadi hészületeket félbenn hagyván, tengeri erejek annyiban fog maradni, mint volt a' mostani folyó esztendőnek 1-ső napjáig. Már a' Frantziáknak bizonynos Komissáriussi-is vagynak azónn 3 Angliai ki-kötő-helyekhez rendeltette, az hól ezeknek fel-készült hajóji állóttanak, ugy az Anglúsóknak-is amazókéhoz, kik szemmel látott bizónyságai lésznek mind két részről annak, hogy a' hajós Sergeknek fegyverei az edgyezéshez képpest rakatnak-le. Azonban a' Párisi Udvarról az a' hir-is közönféges,



féges, melyszerént a' Török Udvarnak tudtára-adta, hogy az ő belső-állapota meg-nem engedheti, hogy Konstantinápolyt leg-kisebb segittség reménységével-is biztathassa. — Ha a' Londani és Párisi Udvarok egy-más között tökéletes edgyezésre léptenek; ha a' 60 Milliom Prusus forintokban került Hóllandiai békeféség a' Frantzia kézből Ánglus kézbe való játzodtatása által ezen *Néptunus* szomszédjait ujrahabok közé nem keveri: ha igaz, a' mit az ujabb levelekben olvasunk, hogy t. i. a' Török-fogságban vólt Muszka Követ a' fogságból el-ilantott: Sem a' Frantzia sem az Ánglus a' Törököt nem segiti, — Konstantinápolyban nagy Pestis támodott, egész Török-országban nagy a' szükség és már a' Török Ministeriambéli tagok-is egymás ellen szegezett értelemmel a' háburús szerentsés ki-meneteléről tsüggedeznek: ha igaz, hogy a' múlt hónapban a' Muszkák 48 óráig tartott kemény tsatájók után, hól 16-ezer Muszkák el-esteknekjiratnak *Otzakovba* Török-musikával költeztenekbé; más felöll pedig annyi ágyuk költeztettenek a' Török szélekre, hogy ha azokat egyfzersmind ki-lönék a' Világnak meszize lévő 4 szegeletét meg-refzkettetné, és olly nagy ágyúk-is, mellyeknek vitelére 24 ökrök kivántattak — ha mind ezek igazok; — kéntelenittetik a' Török vagy minden tett-kivánságok tellyesittése mellett meg-békélleni, vagy az Árábiai *Medinából* a' Nemzetes *Mahumed* Ur hideg hamvát tarisnyára rakván azzal edgyütt a' veres-tengeren által költezni — mindent az idő választ-el. — A' Pótemkin Generáltól *Otzakov*-felé vezéreltetett 120-ezerből álló Tábóron kívül, rendeltetett még edgy 40 — 50 ezerből álló Muszka Tábór a' *Fekete-tengerenn* túl-is a' Kúbán vize és Kaukásús hegy tájókra.



ra. A' Romántzöv igazgatása alatt lévõ nagy Tábór-
nak mint edgy 50-ezerbõl álló része pedig már Len-
gyel-országban, Volhiniában *Berditzöv* körül meg-
érkezett: mellynek alkalmatóságával ki-hírdettetett,
hogy mindent kész pénzel fizetni, a' Katónák pedig
leg-szoróssabb hadi-régulát fognának tartani. Ezen
Tábórnak tzélya, fókaknak értelmek szerént az, hogy
vagy Pódóliában szályon téli kvártélyra, vagy pedig,
ha ugyan tsak szükfészes lészzen a' télen-is tábórozni,
bé-szályon Mórdúvába: ezen utólfó tzélt némelyek
jóbban-is meg-határozzák, azt erősitvén, hogy az
előre úgy intéztetett légyen, hogy éppen akkor men-
nyen tökéletességre mikór Otzakóvnak vivása foly-
na, melynek mennél hamarább lehető telyesítése iránt
a' Pétervári Uralkodó Szék parantsolattyát-is botsá-
totta, mint ezek mondják, akár mennyibe kerüljön
az. — Ha Mórdúvába bé-szálhat ezen Tábór, kön-
nyü lészzen a' Pétervári Udvarnak azon fogadását
meg-állani, mely-szerént mondatik, magát le-kötele-
zetnek lenni a' Lengyel-orzági széleknek óltalmazá-
fára és ók nélkül való vólna némelyeknek az a' fé-
lelmek, hogy Lengyel-ország közel érezhetné magát
nagy veszedelméhez lenni; minthogy annak mint
még eddig edgyik rész mellett sem tartanak földére
bé-szállani, éppen annyi igazsága vólna a' Töröknek
mint a' Múszkának. Ennek felette mi hasznát-is venné
már most minden igazsággal való bé-szállásának óda,
a' Török az hól ezek magok számára már előre minden
élést fel-vásáróltak. — A' mi Lengyel szomszédaink,
edgy Varschaúi 14-dik Oct. költ levél szerént, még
mészze vagynak az edgyelségtõl: a' Királyéi min-
denben kedvellik a' Múszka Tsászárnénak lépéseit; az
ezekkel ellenkezők pedig úgy nézik az õ földjökre
bé-



bé szállott Serget, mint újj békót, mely annak idejében könnyen lábókra verethetnék. Ezek éppen olyan fekvésben képzetik lenni magokat, mint volt *Saxonia*, *Prussia* és *Austria* között, a' fellyebb való időkben: A' mi Országunk Nagygyainak, így szólunk ök, edgy része *Auftriának*, más része *Prússiának*, harmadik *Rufsiának* kedvez, negyedik pedig lágy meleg. — Ha igaz volna-is hogy Magyar országról 2 Generálisok 2 Tólmátsokkal edgyütt, bizonyos követtségben *Konstantinápolyba* indúltanak, és valami vékony külső tekintete láttatának-is annak lenni, mintha a' *Rússia* és *Török* között támodott ellenkezés a' *F. Ts.* és *K.* közben járás, és az *Ánglus*, *Frantzia*, *Prussús* arra rendeltett *Ministerek tanátskózása* által le-tétetődnek: ugyan tsak azt mondják a' kik ahöz inkább értenek, hogy már annak vége vagyóm, hogy nem tsak a' *Múszka*, de még a' *Romai Tsászár* részéről-is lehetne remélleni a' dológnak le-tsendefedését vagy erőszak nélkül, vagy a' *Töröknek* maga nagy kárára önként való állása nélkül. Az okók mellyek ezt, velünk-is gyanittathatták, elég fónatófók. Ezek, edgy felöll a' *F. Tsászárnak* nem rég ez-előtt *Thérésienstadtnál* való maga ki-jelentése, a' mint ónnan tudósittatúnk, hogy mind *Frigyefsét* a' *Tsászárnét* bizonyos erővel segíteni, mind a' maga Országát óltalmazni minden igazság 's törvény-szerént tartozik, más felöll pedig a' következő tudósittások: *Péterváradon* ki-hirdette-tett, hogy ónnét minden aki esztendeig való élefége iránt nem bizonyós, másúvá költözzék: ugyan ide *Kárlovitzon* kereftül edgy néhány napókkal ez elött 50 külömb külömb töltésü ágyúk érkeztenek-le, mellyeket még azónn éjtszaka követtenek, az azokhoz tartózó *Tiszt Urak*, sok terhes szekerekkel 's a'



t. Temesvár keményen meg-erősített, ugyan itt a' Bánátúson keresztül szüntelen foly az éleféleg és hadi erő Erdély-felé: edgy szóval, már a' F. Ts. és K. Biródalómnak Török-ország felől való szélein, az hadi erő jó rendinn kemény: Theresiánopel nevü mező Várofoútskában a' szélelenn két egész Régimént fekszik; a' falúkónn némely parafzt háznál meg vagyon kvártélyón 15 — 20 ember-is, — Alsó Áústriában Kremfsbenn 5200 Spónyal Sorompók iránt adatótt parntsólat, mellyek éjjel nappal készítettnek: ezek most főkkal magófsabbak léfznek, a' mint mondják, mint vóltanak a' felyebb vólt Török háborúban, azért hogy akkor kárral tapasztaltatótt vólt az, hogy az előbbenieket a' reménféget el-vesztett Török Gavallér keresztül úgratta, ha szóruúlt a' kaptza. A' Tsászári Staab Tízteknek hafznok 's múnkájok könnyebbüléfére, az egész Török Biródalómnak széle valahol az, a' Ts. és K. Biródalómmal edgybe ragad, mely már, a' mint mondják edgy púnktúmig fel-vétetett, rézbe metzetik és ki-nyomtatattatik. —

Külömb-külömb-féle Tudósfittásók.

A' mi Koronánk örökófsének Ferentz Fő Hertzegnek a' Vürtenbergi Ersébet Hertzeg-aszfzonnyal lejendő öfzve-kelelések a' jövő Januáriusnak 6-dik napjára lévén határozva, minden lakadalmi dolgók szorgalmatoson készítettnek, és a' közönféges értelem szerént a' Kolóniai Papi-Fejedelem H. Maximilián léfzen az áldásnak adója. A' lakadalmi pompát csak akkor írjúk-meg, midön azokat szemünkel látjúk; mert most még ebben hibázhatnak az irok és a' beszéllök. — Azon alkalmatofsággal, midön a' Török szélekre vitetett Ágyuknak és azzal el-indúlt Pattantyus-



tyus-seregnek hátra-maradt része el-indúla, némely Pattantys Tisztekre panaszolkodik vala ő Felsége, hogy az ágyuknak a' Dunán való vitelével olly kéfedelmefek vólnának. Egy jelen lévő Pattantys erre azt felelé: Felséges Uram! ha egy közembernek szólani lehetne az effelé dológba — már én más jóvöllást tettem vólna-fel — mit, kérdi a' Monárkha? mindenik ágyúnak a' szárazon kellett vólna le-vitetetmi, felel a' Katona — de hiszem erre még 5 nappal kívántatott vólna több idő, felel ő Felsége — jól-van! mond a' Katona, ha az időnek, a' szélnek és a' viznek lehetne parantsólni; de a' viz 5 hetekig-is apodva maradhat, a' szél 2 's 3 hétig-is fúhat, mely idő alatt bizonytalan paron kellett hevernünk. Ezen felelet ugy meg-tették a' bölts Monárkha előtt, hogy azon közembert nem tsak megajándékozta, hanem all-Hadnagyak-is nevezé. — A' Magyar Hazából majd minden Vármegyéből vett tudósítáfok azt bizonyítják, hogy a' Magyar ifjuságnak a' hadi-szolgálatra még olly közönséges kedve nem tapasztaltatott mint a' jelenvaló időben, midőn az adott Katonáknak egész számai önként állott ifjakból gyűjtettek, és ugy rohont az ifjuság ezen szolgálatnak vállalására, hogy mértékre lehetett közüllök vállagotni. N. Szatmár Vármegye 144 Katonákat állított; mellyeknek N. Váradig való által-költeztesékre a' nemefsi Rend önként 600 for. adott. Ezen Vármegyében olly szépen mutatják magokat a' vetések, hogy a' jövő esztendőre tellyes reménységgel biztatják a' népet; itt Okt. utólján-is tsendes vilámáfokat lehetett szemlélni — igen kellemetes idők jártanak. Az Hegy-alján a' szüret középszertü vólt; a' hofszas jó idők miatt el-száradván a' szőlő, mind aszfzú-szőlő bor leszfz belöle. Egy gontzi hordó perás



porás aszfú-fzőlő , melyben 3 akó vagyon , 100 n. f. költ, Miskoltzon pedig 80 forinton , és azt mondják magok a' *Bakhus* munkáisi , hogy 1779-től fogva még ollyon jó-bor nem termet , mint az idén. A' Temesvári levelek szerént itten a' Gabonának árra következő: A' Buzának vékája 2 for. 15 kr. az elegyesnek 1 for. 36 kr. — a' Törökbuzának 1 f. 30 kr. — az Árpának 1 f. 6 kr. — a' Zabnak 51 kr. — Erdélyben B. Szólnak Vármegyének, a' múlt hónapnak 22-dikén esett gyűlésében , a' F. Királyi Biztos M. Gr. *Teleki Adám* Ur ö Excellenzia által M. B. *Kemény Samuel* Ur ö Nagysága 1200 for. fizetéssel Vice-Ispánnak , *Alsó László* Ur pedig 500 for. Sub V. Ispánnak , *Bányai Samuel* Ur pedig Fiskálisnak 300-al tétetének, Ezen N. Vármegye 330 uj-katonákat adandó. —

A' már nevezetes és hite fzegett *Kótzinak* igazgatása alá, a' közönséges hírek szerént , a' Török 30 ezer embert bizott : a' Móldúvai vólt *Vajda Maúro Kordátonak* pedig , ki nem nagy idővel ez előtt ónnan el-fzőkvén és magának a' Görög Anyaszentegy-házban keresvén-meg azt a' bődógságot, mellyet a' Mahúmedében fel-nem tanált , adott a' Tsászárné 20 ezeret. Kivánsággal várhattya a' Publikúm e' meg-nevezett fekete szénnel béjegzet újjhitü Vezéreknek ezen háborúban lehető edgyben tanálkózásokat. Az elsőnek testvérét, a' mint halyúk, a' Gr. Gyúlai Samúel Régimentjében vólt Oberstlájtinánt *Kótz* Urat a' F. Tsászár Obersterré és *Ratstai* (Tót-országban a' Bózniai és Serviai szélen vagyon ezen erőség) Comendánsá tette.